

تکی محبوسه

عُثمانی تَشیخ

قوجه راغب پاشا صدرارتنده باب عالی

— ۱ —

— فرانسه ایلیجی ورژنهک رسی بخارهرتیه نظراً —

توقیف ایدلش . ادعا ایدلهکی قدر چوق ثروتی بولوندیغی ظن ایتیم . اؤینده هیج برشی بولونمادی ، براقیدنی بورج ایسه غایت جسم .
فیالحقیقه مصطفی پاشانک عزلی فضله ثروت بریکدیره سندن طولانییدی . پاشانک سکر آیی سورهن صداری ائسانده پدی بیک کیسه ثروت جمع ایلدیکی ادعا اولونیوردی .
خلقی راغب پاشاهرکک سودیکی ، حرمت و تمجیل ایلدیکی عترم بر سها ایدی . راغب پاشا ، سه لرحه

سلطان محمدک وفاتندن بری غایت متین کورونیوردی . ذات شاهانه ، پاختنده انضباطی محافظه وبرکتی ادامه ایچون کوستردیکی اهتاملردن و تدبیرلرنده موفقیتندن طولای کنیدنندن ممنون کیدی .
عزلی مناسبتیه باب عالی به کوندربلن خط هاپونده ایسه پاشانک یالکیز اهاکارلغندن شکایت ایدیلیور .
روایت کوره (رودوس) ه نقل ایدلک اوزره کی به پندیرلش . باره لرلی نزه به صاقلادیغی ییلدکلی ایچون حقارتنده شیه ایدیلن خدمتچیلردن بهضری

شهرزاده سلطان محمدک وفاتی استانبوله مهم بر حادثه ایدی . سلطان عثمان ثالث سرای آلت اوست ایغندی (۱۱۷۰) . طوب قانی سرایندن برچوقی قادینلر طیشاری چقاریلیور ، دولت رجالتندن برچوقی سورولیوردی . نهایت صدرا عظم مصطفی پاشاده عزلی ایدلدی . عزلیک سبی ، فضله ثروت طولامانی ایدی . فرانسه ایلیجی ورژن ، خارجییه نظارتنه یازدنی راپورده بوتیدلی شوصورتله خبروریوردی :
" مصطفی پاشانک عزلی اسبابی ییانیور . کندی ،

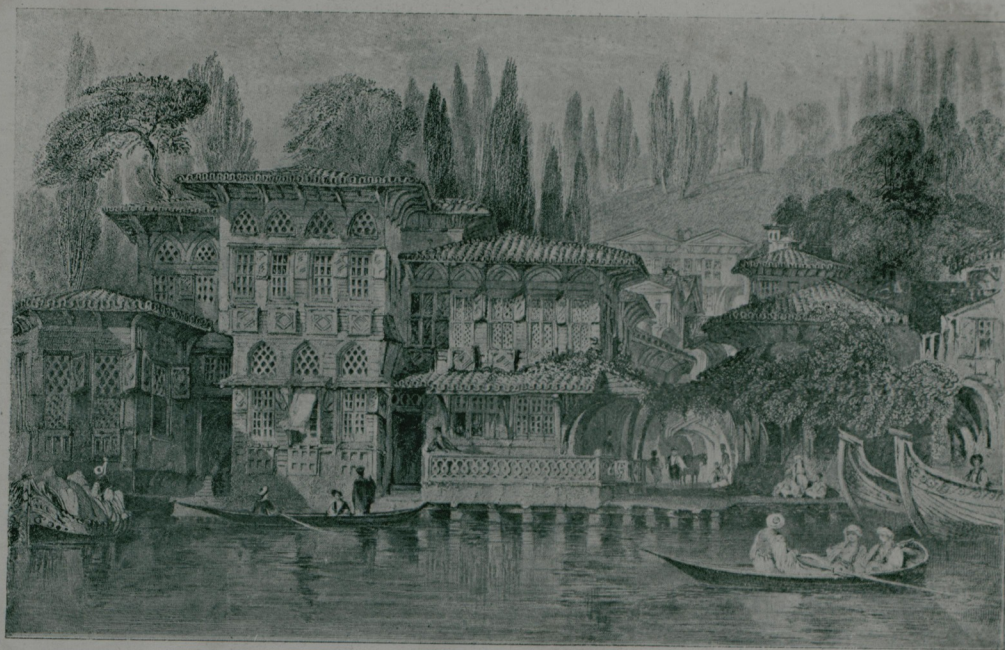

« خالق نظر دقتی ک زیادہ اشغال ایمن، بادشاہک صحتی، برقاچ کون اول، ہر کسی ایجہ قورقوتدی، حکومت و سرای خانی کیزلہک ایستہ دکاری حالہ بہ خبر آیتدی .

ایوم اییدر . دون علنا جامعہ کیتدی . روایتہ کورہ، پاک بوزولش . بو مملکتدہ بر شیک طوغروسی آکلامق پک کوجدر، بو سیدن بادشاہک صحتی حقندہ هیچ بر فرضیہ پوروغیہ حکم . حتی سرایدہ سولہن سوزلر بلہ بر برنی طوبیور . مقررلندن بری کندینک بوسبتون شغایات اولماسی

مساعدہ دن استفادہ ایتدم . بو ہدیہ فی کندیتہ غایت کبارانہ تقدیم ایچون سندی بر آتون طبقہ ایچنہ قویدم ، یانہ غایت نازکانہ بردہ تذکرہ لف ایتدم . باشا بو ترا کندن طولانی غایت محفوظ کوروندی . اول امردہ طبقہ فی قبول ایڈوب سندنک بدلی و یرمک ایستہ دی . فقط دوشوندی ملاشیتدی، نہایت ہستی قبول ایتدی . کندیتہ بوناری دامادی واسطہ سیلہ تقدیم ایتدیردم ، اوکادہ کوزل بر آتون ساعت ہدیہ ویردم . طبقہ ایلہ ساعت ایچون ۵۰۰ غروش صرف ایدلدی، یونہیہ فراک پدمدہ بولونان

رئیس الکتابانی وظیفہ سی ایلا ایلہ شدی . شاعر، سیاسی، عاقل، فطین بر ذاتدی . سلطان احمد ثالث دورندہ ، ابراہیم پاشانک سیاسی تعقیب ایدن و او دورک رجالی آرمستہ بیتش راغب باشا طبعاً صلح پرور ، فکرآ حکیمدی . مہان پوتون صالح مذاکرہ لندہ بولوغش ، دولتک خارجی سیاستی تعقیب ایش ، لہستان مسئلہ لری ، ایران حادثہ لری ایچون لایعہل یازمہ شدی . ورژن ، خارجیہ ناظریتہ یازدنی راپورده : « بو پاشا ، وقتیلہ پرنس راغو . لسنک میرانشدن آلوب سفارتخانہ قنچلارہ سستہ

اون سکرنجی عصرده بوغاز ایچی : یکی کویدہ بریالی

(آلام ، اسکی ویکی استاتیلو)

امیدسز اولدینی، فقط خستہ لک براز دہا سورو . کلنہ جکی سولہدی . قونولاسیون ایچون چاغیریلان حکیملردن بعضاری دہ بو فکرده . فقط بونار بادشاہک یوزنی کورہمہ دکاری ایچون حکیم پاشینک راپورنہ نظراً حکم وریبورلر .

نہایت بکلہ نین فلاکت وقوعہ کلدی . سلطان عثمان ثالث تشریف اولدہ ارتحال ایتدی . ورژن بو فلاکت خبرنی خارجیہ نظارتہ شو صورتلہ یازدی : « ذات شاہانہ ک ایستہ جکی حقندہ ک امیدلر اوزون مدت بقا بولامادی . صوک پوستہ ویاہلہ طوغری بولاندینی صرہدہ ذات شاہانہ ک نوبتلی باشلادی ، نوبتارک صیقل شامی حیاشدن بوسبتون امید کیدیردی ، و بو کیجہ اولدی . کندیتہ عموجہ ستنک اوغلی سلطان مصطفی خلف

پارہ ستنک فاضیلہ قاپاناجم .

برمدت صوکرا رئیس اقدی ہدہ بر ہدیہ ویرمکدن کری طورمہ جغ ، ذاتا کندی دہ زوجہ لری ایچون ای قوماشلر ایستہ دیکنی بکا ایلا ایتدی . بن پوکار مضانہ بر معنادور بیلن شروبلرلہ بعض شکرلہ لردہ علاوہ ایتکدن چکیتہ بیجکم .

اوشادہ سلطان عثمان ثالث خستہ لاندی . خستہ ک اولدہ باشلادی . پادشاہک خستہ لکنی ہر مکتوبندہ خارجیہ نظارتہ خبر ویردی . بر مکتوبندہ شولہ دیوردی :

« پادشاہمہ سندن راحتسز . کندینی تدایو دہ ایتدیرمور . قاردشی سلطان محمود اولدینی کی اولنکدہ هیچ اوموالداق بر زماندہ اولہ جکندن قورقویور » ، برقاچ ہفتہ صوکرا دہ شو معلومانی ویردی :

وضع ایدیلن مبالغدن قوت دو قاستہ لاناک کندیتہ اودوخ ویردیک ۵۰۰۰ غروشک ۲۵۰۰ زنی الاقن ویرمہ مشدر . حشمتاب بو پورسی کندی اوزرلریہ آلوب پرنسک قیرتہ ویرمک لطفندہ بولونا جملری جہلہ ، اگر مساعدہ ایدرسہ کر ، سترغی کندیتہ اعادہ ایدہرک صدر اعظمہ برکباراقی کوسترم . شدی کندی راس کارہ کلدی ایچون بو پورسی ویرہ جکی براز شہیدر .

ورژن بو تخمینندہ آلداندی . راغب پاشا پورجی ویرمک ایستہ دی ، نہایت ایلیچنک اصراری اوزرینہ موافقت ایتدی . ورژن دیگر بر مکتوبندہ بوسٹلہ فی شو صورتلہ ایضاح ایدیوردی :

« قنچلارہدہ محفوظ اولان ۲۵۰۰ غروشاقی سندی صدر اعظمہ تسلیم ایتکیم ایچون ویردیککر

عثماني اسیرلردن بعضاری صالیوریه‌لرک اولورسه
پادشاهک بوندن ده‌آزاده نمون اولاجنی دوشوندی.
بومطالعینی رئیس افندی‌صوب ایتدی. ورژمن
درحال مسئله‌نی ورسایه یازدی، تکلیفه موافقت
ایدلیدی، اوتوز قدر تورک اسیری ایلول سوکارنده
استانبوله کلدی. قیافتلری

غایت پریشاندی. ورژمن
بوخالدن اوتاندی. اسیرلرک
آق‌فرینه پالوج، آرقه‌لرینه
الیه کیدریدی. آدم‌باشنده
بر آرز پاره طاعتیدی.
سوکرا همینی آلدی،
باب‌عالیه، صدر اعظمه کوند
ردی. سلطان مصطفای
ثالث فرانتز ایلیچینک بو
حرکتدن سوکدرجه نمون
اولدی. ایلیچ اولاب‌عالیه
هدیه اولار. ۱۲۰۰:۱۰
غروبلاقی برشی تقدیم ایتک
ایسته‌وردی. قطط‌باب‌عالینک
بو هدیه‌یه آلیشه‌جفندن
فورقتن، بو طریق اختیار
ایلمک. ده‌ا مناسب کور.
مشدی.

اوسره‌ده‌بوک فرده‌دقی
یدی سته‌حرابه‌شعولدی.
اون بشنج لوقی، اوستریا
وروسیه اعیان‌طورینه‌لرله
متفقیدی. قرال، باب‌عالینک
حرابه، کیرییه‌مینی آرزو
ایتموردی. بوتون‌اندیشه‌سی،
تورک‌لرک شرقتن حرکت
ایده‌لرک ماری تهریزی ویا
جاریته‌نی مشغول ایتلرینه
مانع اولغندی. استانبوله
حرب‌اچون هیچ‌بر آرزو
یوقدی. وزیر اعظم‌راغب
پاشا صلی سوه، شاعر
بر دیپلوماتدی. پادشاه
جریده‌ل مشغول اولیور،

قادرین کلنجه‌لردن ذوق آلیوردی. سرای
خلقی پادشاهک بو مزاجنی محبتک بوؤقلته جل
ایدیورلردی. فی‌الحقیقه سلطان مصطفای ثالث
سلفندن بوسبتون باشقه ماهیتده ایدی. خلقه
قارشی بوک بر علو جناب کوستریوردی.
ساده کینیور، ییه‌جکرده وایجه‌جکرده قناعتکار
طاوریورلردی. سخاوتی هرکس تقدیرینی جنب
ایدیورلردی. غایت چالیشان و متبصردی. دوات
ایشلرینی الک اوفاقی تقرعالت‌وازیجه قدر کوزدن
چاییرموردی. سرای اداره‌سته باقوز، دولته

بوکون اجرا ایدلیدی. بو‌آلای، عثمانی پادشاه‌لرینک
تاج کیه‌مراسیدر. (۳ تشرین‌ثانی ۱۲۵۷).
سلطان مصطفای ثالث، جالوسی متعاقب برعمتاد
اون بشنج لوقی به بر نامه کوندردی، قوجه راغب
پاشانک مکتوبیده بو‌نامه‌یه ملفوفیدی. باب‌عالی،

اولدی. روایت کوره تقریباً قریق ایکی پاشلرنده
اولان بو پادشاهده خسته‌للی ایش. «
فی‌الحقیقه یکی پادشاه، سلطان مصطفای ثالث
طبیعی و خصوصیتی قننده کیسه‌لک معلوماتی یوقدی.
سلطان محمود اول و سلطان عثمان ثالث دورنده
سرایک قایناق اوطله‌لرنده،
یادلاق چینیلی دیوارلری
آره‌سنده عمر کچرن سلطان
مصطفای ثالث بورغون
وخسته بر حالده ایدی.
اخلاق و مزاجی کیسه‌لک
معلومی دکلدی. سلطان
عثمان ثالث ایسه، قصه بر
مدت سورده سلطنتی
اٹاشنده، اخلاقه و مسلکته
دائر خیلی مثاللر کوستر.
مشدی. ایکی سته‌لک بر
سلطنت دورده‌سی بر چوق
اعتداس‌لرله، تبدیلی‌لرله
ایدی. بو مدت طرفنده
متادیا صدر اعظمه کیشم،
سرای ارکاندن بر چوق
طشره چیقارلشیدی.
عثمان ثالثک وزیر اعظم‌لری
علی‌الاکثر مقتدر ذاتلردن
مرکیدی. بونلر حیانتلردن
امین اولسه‌لر، هر کون
عزل ایلدک اندیشه‌سیله
متحج بولوناسه‌لردی، هیچ
شبه‌میز بوک ایشلر کوره
بیلیورلردی. مع‌ماهیه‌زماننده
دولت حرین اجتناب
ایندی. اجنی دولتلر کندی
منغتلرینی تأمین‌اچون عثمانی
دولتی‌لک چوق دفعه‌لر حربه
سوروکله‌لک ایسته‌دیلر سده
سلطان عثمان ثالث بونلرک
هیچ برته‌لغات ایتدی.
شدی، اروپا قابته‌لری
یکی پادشاهک اخلاق
ومسلکی اوکرنمکی مراق ایدیورلردی.

فرانسه ایلیچینک زوجه‌سی مدام ورژمن (تورک‌خانمی قیافتنده)

(فاورده‌لک بر تابلاوندن)

فرانسه‌یه قارشی دائماً ای بر سیاست تعقیب ایتدی.
اودورده عثمانی‌لرله فرانسه‌لر بپننده بوک برصمیمیت
واردی. فرانسه ایلیچینی ورژمن بو وضعیتدن
استفاده ایتک ایسته‌دی. حضوره قبول اولوغتی
ایچون هدیه‌لر حاضرلا‌دی. دیوان‌هاین ترچانلیه
کوروشدی. پادشاهک اخلاق و طبایعته دائر، معاملات
آلدی. سلطان مصطفای ثالث نادر و نظریف
هدیه‌لرده کوزی یوقدی. حتی رئیس افندی ایله
کوروشدیک زمان، پادشاهک غایت دیندار اولدیفنی
خبر آلدی، بناءً علیه فرانسه‌لر چکدیریلرند بولونان

ورژمن، خارجه‌نظارت‌سته شوموماتی و بریوردی؛
«صدر اعظمه» دیکر ارکان دولت، ارباب‌سیف
وقلم، یلرلنده ایقا ایدیلر. هرکس بو یکی عهد
سلطنتدن نمون، بوک‌تاوغورانی اولاجنه اعتقاد
ایدیور. پادشاهک طبایعته دائر آکاشیلان برشی
وارسه اوده عدالتی، ایلیکی و فکرآ و کسک‌کیدر.
بوسوک‌خاصه، پادشاه قننده هرکس محبتی
جنب ایدیور، چونک سلف‌لری اولان ایکی پادشاهده
بو خاصه موجود دکلدی. پادشاهک قلیچ‌آلای

اختلاف پڑی ہو، درودہ، شروع و دیات ہر شیکہ فوفدہ
تقدیر ایڈیلوری۔ وزیر اعظمک غزالی الدن الہ
کزیوری۔ پوزاچی حیاتی، کلر، سبیلار
و شیلر آرمندہ، شیل فورورک سرن کولکھاری
آئندہ، برشر و آھنک دوام ایڈیلوری، اوسنک
اک مہم حادثہ، قوجہ راغب پاشانک دوکونیدی،
سلطان مصطفی ثالث، ہمشہرمی صالحہ سلطان
وزراظمنہ ووردی۔ سلطان احمد ثالث اسر فیزی
اولا صاری مصطفی پاشاہ، بعدہ سرخوش علی پاشاہ،
اک سوکرادہ قوجہ راغب پاشاہ تزو۔ ایڈلشدی،
اوسردہ سلطان فری اوچ، وزیر اعظم پش ایک
پاشندہ ایدی، پادشاہ الہ وزری پشندہ حقیق
صمیمت حاصل اوشدی۔ ورژن بودوکونی شو
صوتلہ خبر وریوری:

«یو ازدواج بعض مصارف موجب اولدی کہ،
بونی تصویب ایچکوزہ شہبہ بوددر، صدر اعظم،
سلطان مہرانیہ کنیریلہ چی کون ایڈین برسر مطاقتی
کوندر مملکتی آرزو ایڈینک جہانہ کنڈیسنہ عین
زمانہ آئسلہ غایت کبارہ ایشتمش بر آتوق طبقہ
تقدم ایتردم، صدر اعظم بوتقدمدن پک محظوظ
کوردی، فوق العادہ حرمت وصمیمتہ مقابلہ
ایندی، یوایک مدیہ ک قیقتی بیک غروشی کچمز،
انکیز ایچسنک دفعہ سندن بالانقادہ ہمدہ کوندر بکتی
یوٹاسیدم، یو مصارفدن ممکن مہربہ احتساب
ایدرم»۔

ایک بہارہ طوغرو، استاتولہ سیاسی وضعیت
بوسیتون باشقہ لاشدی۔ سلطان مصطفی ثالث
حرہ حاضرانہ دینتہ دائر بر شایعہ دوران آھنک
باشلادی، بر قراج کوزہ سرایدہ دیوانلر عقد
اولونیور، یو خصوصی اجتاعارہ پک آز کیسلر
قبول ایڈیلوری، طیشاریدہ سولہن سوزلرہ کورہ
پادشاہ حرب ایک ایستہ پوردی، فقط صدر اعظم
ملکتی بریشان ایدن حطقی، عثمانی دولتی الضعیف
زماناریدہ برقات دھا صراحیہ چالیشان جہانستان
عصیانلری یرق سوسیوری، پادشاہن کرکندن
وازیچیمک جالیشیوردی، راغب پاشا باشقہ برتفقہ
نظر دتہ آئشدی: آوروپا مان کاملاً سلاحہ
صاریلشدی، تورکیہ یو حربہ کیریشہ جک اولورہ،
بلکہ تورکیہ مان عیاسی آریان دولتردن بر جوخی
سلاحلری سوزلرہ علینہ جویریہ بیلیردی، بوندن
باشقہ، فرانسه ویا اسولہ جہہ بر ایک امکاندی
حاصل اولاییلر، او زمانہ باب علانک کنڈیلرہ
صلح اوزرہ یاشامانی آرزو ایڈینک دولترلہدہ
آردہ یو بولوشن اولوردی۔

سرای اکاردندن آسان خبرلہ کورہ سلطان
مصطفی ثالث راغب پاشانک بو مطالعاتلری موافق
کورمش، آرتق حربہ کیریشمکن واز کچشدی۔
فقط یوشاہلر طوغرو دکادی، باب عالی، کزیرلر
کزیلہ حاضرقلاریہ دوام ایڈیلوری، ترسانہدہ
بووک بر فعالیت واردی، طویلرہ مقداری درتیکہ
ابلاغ ایڈیلہ جکدی، جبخانلر طویلر حاضرانہ جق،

حرلہ تیزانک ایستہ جکدر، بوکاخنک آرزوسلہدہ
مجبور اولاییلر۔ بلغراد واورسوا، تورکاری
ماجاریستانک قلیکاھن قدر صوقاییلر۔ انکترہ
وروسیا قبالرینک ایمراطوریہ جہہ قارشی ہسلہ دکاری
خصوصت، بوندن اولکی دورہ ووردکاری تأمینانہ
مخالف اولارک تورکارک هیچ اولانزسہ بر نغایش
حرکتیہ ایمراطوریہ جہہ تبدیہ اقلاریہ موافق اولی
ایچون اولری ایرندن کلای پیاغہ مجبور ایدر۔ روسیا
فرای ماجاریستاندہ آبافلاندریاییلر، چونکہ اورادہ
خفیلری بولونیدی ادعا ایڈیلور۔
تغیر ایڈیکز کہ تعلیماتکزک اساسی تورکارہ
اسکیدن موجود اولان مسلح فکری ادامہ ایک،
معافیہ حربہ تشبہ فکرنہ بولونورلرہ سلاحلری
ایران جہتہ جویریہ کندر، چونکہ یو حکمدارنق
برجوق فرقلہ آرلیدی کی تحت و سلطنت معیارلینک
جوققلیہ اونلرہ امین فتوحات ایچون قولای بر
بول آیار۔

فرال باب علانک پک اسکی بردوستیدر۔ یو حربہ
فتوحات ایچون کیرمہ مشدر۔ کنڈیسلہ غایت صیق
متابعدہ بولونیدی مغفور بر رسنہ یازدم ایک،
حکومتک ضامتی بولونیدی قانون اساسیہ ادامہ
ایک، ورسای معاہدہ سیلہ منعقد تورکاری ایفا
وعمومی سکوتی محافظہ ایچون کیریشمشدر،»

ورژن بوتعلاتی حریف اجرا ایندی۔ روسیا
فرالک مسلک ومقصدی ختندہ باب عالیہ بر نوطہ
ووردی، یو نوطہ باب علانک فکر و سئلکی
اوزریہ برتاہراجرا ایڈمہدی، یالکیز قوجہ راغب
پاشا، انکیز ایچسنک حضورینہ قبول ایڈینک زمانہ
یدی سنہ حربندن اوزون اوزادی بحث ایندی،
ورژن بوملاقانہ دائر آئیدوک معلوماتی وریوری:
«صدر اعظم، ہموی بر قراج سوزدن سوکرا،
فرانسه ایلہ انکترہ آرمندہ آلہلشن حربک دوامی
باب علانک کال تأثرلہ کوردیکنی ایچلہ یو سولہدی،
و دیدی کہ:

— یو قدر قان دوکولمکدن ناسل اولوردہ
اوصانیایور؟ انشا اللہ ایشلریہ یولہ کیر۔ یو خبر
قدر باب عالیہ هیچ بر شی نمون ایڈمہ جکدر،
کذا، نوسلندن برافادہ مأمول بولونور وودنہ ایچلی
قبول آھنک مساعدتہ آکیرہ مع الملتونیہ توسطہ
بولوناجفی دہ سولہدی، سوکرا شوسوزلری علاوہ
ایندی:

— فرانسه ایلہ انکترہ بڑہ مختلف فرصتلرہ توسطہ
بولونخترلر، یوسف بر عالیہ دہ بالقابہ توسطہ
بولوناجفی بروطیفہ تالی ایدر۔

انکترہ ایچسنی، بولمادن کتہ تعقیدلینی جہانہ،
حکومت متبوعہ سنک باب عالی طرفندن اظهار اولونان
معاملاتدن پک محظوظ قالاجنی جواباً سولہلشن
وتوسط تکلفی اورنکہ چالیشارق صالح ایشتمک
تقدیر خدایہ باغی اولدینی سولہلشک کتفاہلہ مشدر،
اوسنہ استانبول حیاتی سکون ایچندہ کجی۔
راغب پاشا، بوسکونی ادامہ ایکسی اساساً مسلک

خزینہ سی یولہ فوئی ایچون اصلاحات بابورہ قصد
اسولری نویہ ایڈیلوری۔ سلطان مصطفی ثالث
یو اوصانیلہ برابر دایم معنوم، مکدر و اوھامیدی۔
فکرلریہ واردادہلرہ قارشی اوافاق بر ملاحظہ بیان
ایڈلہ، دوحال حدتہ تیوردی۔ اطرافندہ کیرکدن
هیچ بری هنوز نہ توجہ نہ نائل اولش، نہدہ
ایسرائی قوتک کتہ پاشلرندہ سربست برافدی،
راغب پاشای بوتون حرکتلرندہ سربست برافدی،
فقط بودہ ظاہریدی۔ راغب پاشا پادشاھک امرلری
حرفاً اجرا ایدر، وھریاچی شیئی کنڈیسنہ خبر
ووردی، مصطفی ثالث وزیر اعظمک ہر دولر
حرکتی تغیب ایدر، ایچانبدہ مشول طوئقی ایچون
دایم متبیط بولونوردی، باب عالی حربہ فرار ورمش
اولسہ ایدی، سوکنہ قدر دوام ایڈیریلہ جک
واسطہلرہ مالکیدی، واقعا سلطان عثمان ثالث زمانہ
وقوعہ کلن بووک یافنین مملکتی بریشان، خلقی
سفیل و سرکردان اغشدی، فقط بوندن دولت
خزینہ سی بووک ضرر کورمہ مشدی، یالکیز برجہت
واردی: عسکرک انضباطلری، دھا اولکی
سفرلرہ پک آبی برصورتدہ دھنہ غندی۔ تورکیہ
جان ہرکس عسکردی، روم ایڈلہ نفوس غایت
زیادہ اولدینی ایچون اورادہ آرزومان فرزندہ قوتی براردو
طویلاق قابلدی، فقط واردو ارتبابمدن، نظامدن،
عسکری تربیہ دن، تعلیم غرومدی، بولہ بر
اردوک حربی آرز زمانہ بغما کرلکہ تحویل
ایڈہ جکی محمدی، بوکیز برایتورکیہ حربہ صوقی
کوج برشی دکادی،

***

آلتایادہ حرب دوام ایڈیلوری۔ مظفرتی کاہ
برطرف قازانور، کاہ او برطرف غائب ایڈیلوری۔
انکیزلر، روسیا ایلہ متقدی، انکیز دوناتسانک
فرانسه ساحلارندہ خسارات پاملری اجتال ہر زمان
موجودی، فرانسه اندیشہ ایچندہ ایدی، شاید
باب عالی، روسیا پک ویا انکترہ کتہ فوضیہ تابع
اولارک حربہ کیریشہ جک اولورہ، فرانسه ایچون
وضعیت بوسیتون تہلکہ کسب ایڈہ جکدی، ورژنہ
یازلن تعلیمادہ ازجلہ شو سوزلرہ مطالعہ بیان
ایڈیلوری:

«سلطان مصطفی یاشنک کالندہدر، تورکار سلطان
احمد ثالث جوققلاریہ دایمافضلہ برحمت کوسترلر،
سلطان مصطفی ایلہ ایچلی غنڈلر، وحرمتہ سلطان
عموداہلہ سلطان عثمانک سلطنتلری ختمکندہ کورون
ضعف اوزرینہ برقات دھا آرتشدر۔

ایطیش بر مملکتی فورنامق ایچون یالکیز بر
آدم کایدر، فقط بوکا تشبہ جیسارنی کوسترمک
شرطیلہ، پادشاہ، جلوسنک ایک زمانلرندہ هیچ
برشیتہ تشبہ اتمک ایچون سبیلر کوسترمش و یو
سبیلر کنڈینی آلم نتیجہلرہ سوق ایش اولدینی
جہانہ مشدی کاندیلکندن ویاخوشامتش بروزرک
وصایامی اوزرینہ مظفر چیچاننی امید ایڈہ جکی بر

و تجدید اور غرارہ . وقت و قہودہ بودہ کیشملر ، یوکیکشمیر مان عومک قہولہ مظہر اولدہ ، آسکیدن تثبیت ایلش حال ایلہ بکی حال آراستہدہ یازر بر تخلف حاصل اولدہ ، یو تخلفاندن تولدین تنفک ازالہسنہ قہلی برلزم کورولدیجہ — بکی احتیاجلرک تولید ایتدیکی ضرورت دائرہسندہ تقنین و تثبیت ایلد . یازر ، یو ضرورت دائرہسنی قہلہ بے آشدق بر انقلاب مائگہسنہ سوروککنیک دیکدر . انقلاب اصلاح دیکلدر . یونک ایچین ہیئت تقریریلر انقلابی تدبیرلر اتخاذ ایزر ، انقلابی قائلر یازلر ، انقلابلری قہرمانلر یازلر . املاسنی یازیز و آلیفہ مزملہ برابرلری جندری برصو . زندہ دیکشدریمہ قافیشیق دہ قہرمانانہ بر انقلاب ایتچین تکمیل ہیئات اجتماعی ایلہ مخالف و مجادلہ حالہ کچمک درکہ قدرتک بندیکی حسن ایدہن هیچ بر فرد یونلن منع ایدیلہسنر . فقط بن آنجاق تحمید ایتدیکم دائرہ داخلندہ املاسنک اصلاحی مائگہسنہ اشتغال ایتک بیتندہم . — اعضاستندن اولدیلم صرف و املا آنجہدی [*] اوزون بر مدتندری یومقید دائرہ داخلندہ املاسنک تنقیق و تقنینی ایلہ اشتغال ایتکدہد . علمی بر اصول داخلندہ چالیشیق ایستہن ہر

اصلاحی مہم بر شرط رعایت ایتک مجبوریتندہد ، اودہ اصلاحیہ اشتغال ایتدیک یومسہنک تاریخی انکشاف صفہلری کوزا کوشندن اوزافلاشدیرماقدہ ! اصلاحی صرف عقلہ ، منطقہ صراحت ایتدیک دقیقہدہ انقلابی اولور ؛ عل ساحسندن دیشاری چیقار ؛ اومسہنی انکشافیلر برابر دوفورمش اولان ہیأت اجتماعی ایلہ مجادلہ حالہ کیرہد .

اون فطورنچی عسکرک علمدہ اعزاز ایتدیک اٹک یو یوک مظفریت عقل و منطقی اصوللری برینہ تاریخی واستقرائی اصولی تأسیس و افانہ ایتدی . زمان و ممکن داخلندہ اجرالیدین تنبع و تدقیق مستند اولمایان حکملرک سطعانی عموماً آنکشلیش و قبول ایلش بر قضیہد .

املاسنک اصلاحی دوشونورکن یایاجنر تاریخی تنبع ممکن اولدنی قادر اوزاقتن باشلامدہ یو یوک بر فائدہ تصور ایدیورم . لاسزک روح بنہسی بک آسکیدن بری طامش و یوکا کورہ مختلف املاسیسنہ . ملری وضع اولوغند . یونون بر اصوللری کورمہدن ، آکلامدن املاسی اصلاحہ آیلدق جائز اولماسہ کرہ کیر . — آجداددن قالمایازی و شقہلرنک آکسکیسی اورخون ایدیلرید . کوزک نورکر ، یو آبدہلری وجودہ کتیرن یو یوک جلدی ؛ هیچ اولماسہ اون اوچ عصر اول مکمل بر آلیفہسہ ، بر یازیہ ، بر املاہ مالک ایدیلر . آلیفہلرنجہدہ باشقا بر قوم آلیفہ سندن آتش اولدلری شبدی ہدفدراثبات اولوغند . سنیلرک اوزاقریشیق جمائی یازیلرہ مقابل — خصوص سوبیلہ باربار نامنی و بر دکرلری — آسکی نورکرک (توکولرک) یازیزی آلیفائی ایدی . یو کونکی اوروپا [*] آنجمنک املاہ دائر اولان مساعیسی خنام بولشد ، ترتیب ایتدیک [املا رسالہس] اده یاقیندہ انتشار ایتک اوزرہد .

پادشاہک ادرنہ سیاحتی ایلچیلری بحر اورکو . نیوردی . اولرک فکرتجہ سلطان مصطفای ثالث ادرنہ کیتہسی حرب مقصدیلدہ اولایلردی . ادرنہ ، عسکری حرکاتی ۱۸۰۱ — ایچون مہم بر راجتاج نقطہ سیدی . ورژن ، ک نیجہ ، بک صاندروانانہ مطالعلر یورونیوردی . برمنکوبہ ، دشمنلر ؛ حرکت ایتجی جکلری ؛ قازلی حرکت ایلکی بر درک مہمک مٹاق کوردکلری ایلری یو سوربیور ، حکومتی باب عالینک حرکاتندن امین قلمایہ چالیشیوردی .

مصدربہ

املاسنک اصلاحی

— ۱ —

لسانہ عالمہ مسألہ بری برلریہ قاریشدریمایہ بک مستعدہر . یونک ایچین بر فکر بیانہ باشلامدن اول بجئی تعدید ایتک فائدلی اولور . املادہ بک مفصل لسان بحرلرین بری . یازی ، خط ، آلیفہسہ . لہرلہ ، بخصوص صرف و نحوہ عاٹمادہ و حکملرہ دائماً قاریشدریلر یازیلر و قاریشدریلر بقدہد . یازی ، لساندہ قولاتیلان صونلری بر طاق ترسیمی (graphic) اشارتارلہ افادہ ایتکدر . یازیدہ بکی جہت دوشونولور (۱) صونلرک افادہسہ خدمت ایدن اشارتارلک کندیلری یعنی آلیفہ (۲) بواشارتارلک مختلف صورتلر و وضعیتلرہ ترسیم و ترکیب ایچین قولاتیلایق اصول یعنی خط . — املااسہ یونلرین قایملہ آری برشیدر .

املا ، لساندہ مستعمل صونلر ایلر یونلری آدایہ خدمت ایدن ترسیمی اشارتار [حرفل] آراستہدک مناسبتلری کوسترہ علرد . املا ، صرف و نحو ایلہ مناسبتدار ، فقط اوندن مستقلدر . برک لک املاسی اسم ، صفت ، ضمیر ، و یا فعل اولدینہ کورہ تعین ایدلر . املاک غایبی کلمہلری منفرد و مرکب صونلر نقطہ نظرندن تحلیل ایدرک منظم برسیستہم داخلندہ اوصونلری ترسیمی اشارتارلہ یازمقد . — یوکادہ صاوکرا تکرارعودت ایدیلہجک و ماہیتی تنویرہ چالیشایقدر .

بزده اکثریتلہ یوسا ملرک حاسنی برن حل ایتک و حللرندہدہ صرف عقلی (rationnel) منطقی بر اصول تعقیب ایتک ایستہ نیلور . یونک نتیجہسی اولاروق آلیفہنی دیکشدریمک ، آلیفہ حروفی معاون و یا ماسی آلیفہ اولاروق قبول ایتک دعوالری میدانہ چقیبور . حال یوکہ یاشایان و متبادلاً انکشاف ایدن بر جعتدہ یونون اجتماعی مؤسسہلر لایقطع دیکشیلر ، یعنی غایت جزئی و آکز زمان داخلندہ غیر محسوس تحول

صوک حریدہ ضیاعہ اوغرایان چادرلر اکال ایدیلہ . جکدی . حتی پادشاہک شیخ الاسلامدن حرب ایچون فنوی ایستہدیکنہ ، فقط کافی بر سبب موجود اولمادیی چہنلہ شیخ الاسلامک فنوی ویرمکدن امتناع ایلدیکنہ دائر یلہ حوادث چقمشدی ؛ فقط اوروپا ایلچیلرینی اک زیادہ شہبہ دوشورن ، استقبالیلر ایدیز بر افاق جہت ، سلطان مصطفای ثالث کیندیکہ دیکشمکہ باشلایان اخلاق و طباہی اید . سلطان مصطفای ثالث ، بابایی سلطان احمد ثالث کی ، حلیم و نازک دکلدی . ظلی و دہشتی کوندن کونہ آرتیوردی . ایکی حادثہ ، سلطان مصطفای ثالث طبیعتی غماہیلہ میدانہ قویدی : مصطفای ثالث اکتریا سوقاقلری تبدیل کوز ، اوزاتانی نقیش ایدردی . مایس کولرندن بر ندہسوقادہ طولاشرکن ، یہودیکن بری نظاما معین قیافتدن فضلہ شیلر کیش کوردی ، یہودی درحال اعدام ایتیدردی . پادشاہک یوکیکی حرکتی صدر اعظم راغب پاشا ایلہ مفتیک جاننی صیدی . ایکسیدہ مناسب برطرلرہ پادشاہہ بعض مضالعاتدہ یولوغایہ قرار و بریدر . بر کون ، سرایدہ پادشاہہ کال حرمتلہ یو مشلہدن سوز آجدیلر . رمضاندہ یولہ بر حرکتک یایلدایی موافق اولایہ جفی ، رمضان ، مبارک برائی اولدنی چہنلہ یو بایک دائم طاعات و عبادتہ ، خیر و حسناتلہ کچیرلہسی الزم اولدنی ، بناء علیہ یولہ بر امری بالذات اجرایی پادشاہک ایتلر ایتجی جکلری ، یونی ایضا ایتک ارکان دولتک وظیفہسی اولدنی سولہدیلر . سلطان مصطفای ثالث یوسوزلرہ ایلہت ویرمدی . صدر اعظم ایلہ مفتی سرایدن چیقار چیقاز ، تکرار تبدیل قیافت ، سوقاغہ فیرلادی . یو سرفردہ پادشاہک فازشیتہ بر خریستیان تصادف ایتدی ، اولکدہ قوندہسی نقطلہ موافق دکلدی . سلطان مصطفای ثالث حربی یوقیف ایتیدردی ، باب عالیہ یولادی . قوجہ راغب پاشا ، مسٹابی خبر آلیر آلماز ، جبری کورک جزاسنہ محکوم ایتدی ؛ فقط سلطان مصطفای ثالث یوجزائی کافی کورمہدی ، جرمک اعدامنی امراییتدی ، و امری دہدرحال اجرا ایتیدردی .

یو شدتلر یونون ایلچیلری اورکوتیوردی . ورژن ، پادشاہک طباہیہ ، باب عالیتنک حاضر فلرہ دائر مہماید راپورلر یازیوردی . صوک راپورندہ بیخانہ سوبیاتک طور دینی ، طولون کیکرک صاوبرلرکینی خبر ویرمدی . پادشاہ یو سرفردہ ایتجہ انشاسنی مراق ایتشدی : آکسکدرہ بر جامع انشا اولتور ، حرم دائرہسنی تعمیر ایدیلوردی (۱۱۷۵) . پادشاہک دیگر بر مقصدی دہدازنی احیا ایلکدی . ایتکک قوجہ راغب پاشا ، پادشای استانبولدن اوزافلاشدیرمقی ایچون ، یو تدبیرہ توسل ایلہشدی . استانبولدہ هرکس آجقلدن ، صیقنندن شکایت ایدیور ، یونون قیاحتی قوجہ راغب پاشاہ یوکلتیوردی . پادشاہسہ اسرافاندن کری طور میوردی . حتی یوسیدین بارہنک عبارتی ورمش ، فضلہ مقداردہ مسکوکات باصدیرمشدی .